

voor 't einde zeiden: dat de Classicale Prov.-Synodale en Generale-Synodale vergaderingen krachtig zich moeten aangrijpen, *„soveel mogelijk alles mijden wat hen met 't „Besturen-systeem van 1816“ in botsing kan brengen, en toen zal zien in hoe korten tijd de kerken van zelf dat „Besturen-systeem“ zullen zijn ontgroeid“.*

Dus geen conflicten uitlokken (wat in zulk een gedestruiseerde toestand, o zoo gemakkelijkt gaat) maar *soveel mogelijk mijden, juist zooda ook in de dagen der dolantie is geschied, is een conflict echter onvermijdelijk, dan „Gode meer gehoorzamen dan de menschen“*, getrouw als Calvijn 't martelaarschap aanvaardend, en... 't bloed, de verdrukking der martelaars is 't zaad der kerk. Roeping is 't echter, met 't oog op den droeven toestand der doodelijk kranke kerk, conflicten *soveel mogelijk te mijden, naar zulk kan, opdat men zichzelf den weg niet afsmijde om mede te werken aan hare genezing.*

Daarom mede ligt 't o.i. niet op den weg der officieuze meerdere vergaderingen om loochenaars der waarheid af te snijden; dat is 't werk der officieuze kerkelijke vergaderingen, en wel allereerst der Kerkeraden, die door de gemeente en misdien door God zelf geroepen zijn om toe te zien, dat geen vreemde leer wordt voorgesteld, en om naarstig wacht te houden tegen de wolven, die in de schaapskooi van Christus mochten komen, *„welke, door God zelf op dien post gesteld, hun verantwoordelijkheid op geen hooger Bestuur, welk ook, mogen afschrijven, maar getrouwen hebben te zijn tot de halingstap, tot den dood toe.“*

De officieuze meerdere vergaderingen zijn er om elkander met voorlichting en advies bij te staan in deze benarde omstandigheden, om elkanders verantwoordelijkheidsgevoel te versterken, om elkanders kennis te vermeerderen door 't houden van referaten; 't is 't *„al lopende leeren loopen“* van de aanstaande meerdere vergaderingen.

Dan moeten die officieuze meerdere vergaderingen dienen om de verstoorde kudden te verzamelen en de zwakkere herders te sterken. Er zijn van die slapende en halfslappende gemeenten van hun roeping tot opkomen voor hun Koning weinig of niet bewust. Deze moeten door deputaten ad hoc opgezocht en opgewekt, om zich aan te gorden en zich aan te sluiten.

Ook zijn er in dergelijke verwarde toestanden allicht voorlopers die Gereformeerde willen wezen, maar 't in vele dingen feitelijk niet zijn, dank zij de gebrekkige dogmatische opleiding. Deze moeten niet worden afgestooten maar aangehouden en geleid in de rechte sporen. Op zulk een wijze moet er ook met onderscheidene gemeenten worden gehandeld.

Het is dus alles nog voorbereidende arbeid. Maar heeft men eindelijk met inspanning van alle krachten en na verloop van tijd een heel de gereformeerde gezindheid (in de Hervormde Kerk) omvattende organisatie gekregen, (van Class., Prov. en Generaal Synodale vergaderingen) dan zal bij een conflict blijken, dat men 't „Besturen-systeem van 1816 is ontgroeid, de kerk heeft handelen leeren opgeden.

Op zulk een wijze *„al lopende leeren loopen“* moet de kerk zich zelve in de kracht haars Gods reformeeren. Niet uitloopen of overloopen, maar reformeeren. *„Het individualisme viert nog maar al te veel hoogtij waar 't om de vrijmaking der kerk gaat. En dit weten we bij ervaring in onze Gereformeerde Kerken, dat overloopers uit de Hervormde Kerk, die 't overloopen als beginsel hebben aangenomen, maar al te vaak gereed staan om bij de minste strubbeling straks weer uit de Gereformeerde kerken over te loopen naar de Christelijk-Gereformeerde en oud-Gereformeerde enz. Kerken, die in hunne oogen dan weer de alleen-waer kerken zijn. Het besef van de eenheid der kerk van Christus is teloor gegaan. Het individualisme, dat elk voor zich handelt en op eigen handje doet wat ons goed dunkt, moet o.i. worden tegengegaan, God heeft ons de roeping opgelegd om een zoutend zout te zijn in onzen kring, dus niet om dien kring te verlaten, maar hem smakelijk te maken. Al maar strijden, getrouwelijk strijden (met uithuizing van alle zoeken van 't eigen ik) getrouw tot in den dood of de uitwerping, ziedaar o.i. den weg om tot vrijmaking der kerk te komen.“*

Geve de Heere, op onze bedden, dat de vrucht van de groote vergadering in Den Haag op 16 April deze moge wezen, dat de broeders van den Gereformeerde Bond en de Confessionele Vereniging elkander leeren vinden en zij aan zij optrekken tot vrijmaking der Kerk.

Met beleefden dank voor de plaatsing.

W. F. C. VAN HELSDINGEN.

Cubaard, 15 April 1914.

We leven in afwachting, en zullen ons zeer hartelijk verheugen, als de uitkomst den geachten Schrijver in het gelijkt stelt.

Toch blijft inmiddels de gezagsvraag den toestand beheerschen.

Kan gezegd, dat de Gereformeerde predikanten, onderlingen en diakenen kunnen *„tegenover“* doen, wat de H. Schrift hun verbiedt, bij inschrijving van lidmaten, bij toelating tot het Avondmaal en tot den Doop, bij vacatureprediking en zooveel meer?

We vragen slechts.

Dr. A. K.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Jutrip—Hommerts, C. van Mourik, te Kooten. — Loenen—Vreeland, B. Roorda, te Koevorden. — Overtoom—(2e predikantspl.), Dr. K. Dijk, te Rijswijk. — Dronkrijp, K. Doornbos, te Boxum. — Konnerdijl, P. Hekman, cand. te Zuidbroek. — Randwijk—Heteren, W. A. Willems, te Wilnis.

AANGENOMEN: Dedemsvaart, J. Koelewijn, te Nieuw-Lekkerland. — Klundert, Dr. V. Hepp, te Antwerpen. — Voorthuizen, W. van 't Sant, te Oostburg. — Berlikum (Fr.), H. Ph. Ingwersen, miss. pred. van Utrecht, thans te Baarn.

BEDANKT: Recuwijk—Sluipwijk, H. K. Nieborg, te Bleiswijk. — Oosterend (Fr.), H. Koffijberg, te Muiden e.a. — Utrecht (voor den miss. dienst te Poerworedjo, van Dr. Ingwersen), J. Kruger, te Silvolde. — Cubaard, M. P. Pel, te Eestrum. — Paesens—Moddergat en Gaast e.a., J. Voerman, te Wams. — Vlaenen, H. Ph. Ingwersen, miss. pred. van Utrecht, thans te Baarn. — Enter, H. A. Kiervis, te Oldelove.

Te Middelstum is overleden Ds. L. S. Jongma.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Avenhorn, H. G. Cannegieter, te Dongium. — Woudsend (toez.), L. J. van Leeuwen, te Asperen.

Advertentiën.

Na een langdurig, doch zeer geduldig gedragen lijden, ontsiep hedenavond 9 uur in zijnen Heere en Heiland onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer JAN DE JONG JR., Weduwnaar van JETSE STEINFORT, in den ouderdom van 67 jaren.

A. DE JONG—DE JONG.
H. DE JONG JR.
Wid. JORRIT DE JONG—BOESCHMA.
en Kinderen.

Franeer, 10 April 1914.

Onze gemeente werd heden in diepen rouw gedoopt door het afsterven van haren geliefden en zeer geachten Leeraar, Ds. L. S. JONGMA.

Ongeveer 14½ jaar mocht hij onze gemeente met groten zegen in het Evangelie dienen. Zijn heengaan was in vrede. Met bijna stervende lippen riep hij nog uit: De Heer is mijn Hender. Trooste de Heere zijne diepbedroefde Kinderen en geve Hij de gemeente gelooflijk te berusten in Zijnen heiligen wil.

Namens den Kerkeraad,
E. v. d. SCHANS, Scriba.
Middelstum, 17 April 1914.

„Sonnevanck“.

2 Obligaties van de Chr. Ver. tot bestrijding der tuberculose, groot elk f 500.— en rentende 4 1/2% ter overname aangeboden voor f 900.—, Br. fr. Lett. N. bur. De Heraut.

L. G. WEISZ & CO.,
Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Dankbetuiging.

De Diaconie der Geref. Kerk te Geldermalsen berijdt, met dank aan den Heere, dat het beproefde huisgezin, waarvoor hulp werd gevraagd, door de milde bijdragen in eigen omgiving, als ook van verschillende diaconien en particulieren, geheel uit den nood is gered.

Hartelijk dank aan allen die hiertoe hebben medegewerkt.

Namens de Diaconie voornoemd,
F. J. VAN BRENN.

NOG.

In dank ontvangen: J. te S. f 2.50; V. te L. f 10; F. te H. f 1; W. te H. f 1 en J. H. N. Amerika, 1 dollar 50. Allen gevers nogmaals vriendelijk dank.

Rottevalle. H. DIJKSTRA.

Vraag uw boekhandelaar:
IN 'S LEVENS STORM
Familiëroman
door WILLY v. d. MEEREN.
Een boek, dat boeit en ontroeft, maar ook verheft en weldadig aandoet.
Prijs f 1.50, geb. f 1.90. Overal voorhanden.

ELKA Watches
slaan het wereldrecord.
3 j. garantie f 12.50.
ELKA WATCH CO.
Kalverstraat 206, Amsterdam.

VAN ALLE KANTEN

komt waardeering voor de ondernomen nieuwe uitgave van onzen ouden

STATENBIJBEL

VROEGER UITGEGEVEN DOOR
JACOB en PIETER KEUR

Indien u hierop nog niet is ingeteekend, vraag dan eens de *„proefaflevering“* aan, welke u franco wordt toegezonden en tot niets verplicht. Maar ik ben er van verzekerd dat U noodiglijk weerstand zult kunnen bieden, om onzen Statenbijbel met al zijn prachtige Kanttekeningen in zulk een praktisch formaat, en met zulk een heldere en duidelijke letter gedrukt, in Uw bezit te hebben!

De prijs kan daarvoor geen beletsel zijn. De geheele Bijbel is compleet in 45 afleveringen ad 25 cent, en kost dus maar:

Acht cent per week

en daarbij ontvangt U dan drie prachtige Stempelbanden gratis.

Om alle misverstand af te snijden zij het nadrukkelijk gezegd dat deze Uitgave een *„getrouwe en geheel volledige herdruk“* is (in de hedendaagse spelling) van de bekende Uitgave van

JACOB en PIETER KEUR.

De Christelijke pers heeft deze uitgave dringend aanbevolen.

Onze *„gevoerde Staten-Bijbel“* is voor het dagelijksch gebruik minder geschikt. Het formaat is onhandig en wat kost het een moeite om de Kanttekeningen te raadplegen! Deze beide bezwaren worden door den Heer Kok in deze uitgave uit den weg geruimd.

GELD. KERKRODE.

Uitgave van J. H. KOK te KAMPEN.

Thans is compleet verschenen:

Hot EERSTE DEEL van den TWEEDEN DRUK van

De Heidelbergse Catechismus

IN 60 LEERREDENEN VERKLAARD DOOR

J. BAVINCK

Dit werk, waarvan de eerste druk spoedig was uitverkocht, verschijnt compleet in 20 afleveringen a 25 cent. Alle inteenkennaren ontvangen twee fraaie Stempelbanden gratis.

Vraag de proefaflevering aan bij uw Boekhandelaar of bij den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

Een *„verplaats“* zullen deze zoo nauwkeurige, degelijke, verstand en hart voedende, voor eenvoudigen bevattelijke Catechismuspreken onder de vele andere en nieuwere verklaringen van onzen Heidelbergse blijven innemen.

FRISCHIE KERKRODE.

Een onmisbaar mooi boek is:

Het Ambt en de Pligten van Ouderlingen en Diakenen

beschreven door Jacobus Koelman, gebonden in linnen band, wordt zoolang de voorraad strekt franco toegezonden, na ontvangst van Postwissel a f 2.— door A. FISSCHER, Boekh., Utrecht. Op de postw. vermelden „voor Koelman“.

Van dit geroemde boek is nog een gatteltje voorhanden, men haasta zich. Het zijn de laatste nieuwe exemplaren; vroeger is voor de oude tot f 9.— betaald.

Wie een compleete

Geloofsleer in klein bestek

hebben wil, koope:

HANDLEIDING BIJ HET ONDERWIJS IN DEN CHRISTELIJKEN GODSDIENST

DOOR

Dr. H. BAVINCK

250 PAGINA'S - PRIJS f 1.75
IN STEMPELBAND f 2.00

Bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar zoodra mede bij den Uitgever J. H. KOK te KAMPEN.

Lezers van Dag- en Weekbladen

IN DE

Spoorwegwagens

werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de

Ziekenhuizen op de Perrons van de

Spoorwegstations aanwezig; daarmede

verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen

liggen.

Verschenen in de Serie

Voor Onderwijs en Opvoeding

Uitgaven van het Gereformeerde Schoolverband:

No. 9

De Opleiding van den Onderwijzer

DOOR

H. BAVINCK, H. VISSCHER en H. J. VAN WIJLEN.

Prijs 50 cents, bij minstens 5 ex. 40 cents.

AMSTERDAM. DRUKKERIJ DE STANDAARD.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.

Eerstvolgende Afvaarten naar:

PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.

STOOMSCHIP.

Amsterd. Dover. Boulogne a/M. La Coruna. Vigo. Leixoes. Lissabon.

3) RIJNLAND. 30 Apr. — — — — — 6 Mei 7 Mei

1) HOLLANDIA. 6 Mei 7 Mei 9 Mei 10 Mei 11

2) SALLAND. 9 Mei — — — — —

1) GELRIA. 20 Mei 21 Mei 23 Mei 24 Mei 25 Mei

2) MAASLAND. 27 Mei — — — — —

1) Sneldienst voor Passagiers en IJlgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres.

2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).

3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Macao en Victoria).

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikdijk 131 te Amsterdam, Telegram-adres: REALLOYD, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & CO.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.

HOOFDKANTOOR

GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, alsmede voor Kerken en Scholen.

GEREFORMEERD GYMNASIUM,

te AMSTERDAM.

Ouders of Voogden die hunne Zonen of Pupillen met den nieuwen cursus in eene der klassen van het Gereformeerd Gymnasium te Amsterdam wenschen geplaatst te zien, kunnen zich aanmelden vóór 1 Juli bij den ondergeteekende.

Programma's met opgave der eischen voor de toelating zijn te verkrijgen bij de firma J. W. A. VAN SCHAIK, Boekhandel, Willemsparkweg 15, Amsterdam, en bij den Concierge, Keizersgracht 495.

Dr. J. WOLTJER, Praes.-Curator.

Verschenen Afl. 11 van den nieuwen jaargang van het

Paedagogisch Tijdschrift

voor het

Christelijk Onderwijs.

Tevens orgaan der Vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.

ONDER REDACTIE VAN

K. VAN DEN BERG. — A. JONKMAN.
J. Th. R. SCHREUDER en H. J. VAN WIJLEN.

MET MEDEWERKING VAN

Prof. Dr. H. BAVINCK, Prof. Dr. L. BOUMAN, Prof. Dr. W. GEESINK, Prof. Dr. H. VISSCHER, Prof. Dr. J. WOLTJER, Dr. S. O. LOS, Dr. RIK KRAMER, Dr. J. L. PIERSON, Dr. J. C. SIKKEL, Dr. J. P. TAZELAAR, Dr. H. A. WESTSTRATE, K. BRANTS, H. BILJEVELD, A. J. DREWEES, H. J. EMOUS, J. W. ENGELKES, J. H. FRANKEN, J. GRAS, F. KALSBECK, A. A. KLEIJN, A. KLOOSTERMAN, T. v. d. KOOIJ, L. LOOIJEN, H. MILO, J. v. d. MOLEN, E. v. NIEKERKEN, P. OOSTERLEE, O. F. W. RIETVELD, A. J. SCHREUDER, S. STEMERDING, J. STRIKWERDA, W. SWIJNENBURG, W. UITENBOGAARD, J. v. d. WAALS, A. WAASDORP, R. VAN WAGENINGEN, H. WEILAND, C. WIELEMAKER, J. A. WIJVELDT, B. J. WIJVELDT, C. ZIJDERVELD.

Dit Tijdschrift verschijnt maandelijks met als Bijvoegsel zes nummers van de „RECENSIEBODE“. Prijs f 2.50 per jaargang. Men verbindt zich voor den geheelen jaargang.

Uitgave van DRUKKERIJ DE STANDAARD, Amsterdam.

Wees niet verlegen.

Leer U gedragen volgens

HET COMPLIMENTEERBOEK.

Het Boek voor den goeden Toon, en voor den meer Gedistingeerd Smaak in Taal, in Gebaar, in Houding en in Gedrag,

door F. MEIJER, 7e druk, voor slechts 75 centen.

Nieuw Complimenteerboek, Handleiding om zich in Gezelschappen onberispelijk te gedragen en daarin gepast te spreken, alsmede opgave der verschillende vormen, waaronder Invitatiën, Bekendmakingen en de Antwoorden daarop behooren te worden opgesteld, met de Titulatuur, die aan verschillende Standen der Maatschappij gegeven wordt. Verder de Regelen der Wellevendheid tot in de kleinste bijzonderheden, alsook Toespraken, Tiespraken, Bloempraken, Almanverjes, Liefdesverklaringen in Poëzie, Aardigheden voor Bruidloften enz. enz. enz.

Wie prijs stelt op goede manieren, en gaarne een gunstigen indruk maakt, schaffe zich dit bijzondere boek aan, de prijs is slechts f 0.75. Verkoopbaar bij D. BOLLE, Bazaar van Goedkoopde Boeken, Hang b/d Vischmarkt te Rotterdam, en verder alom. Franco na ontvangst van postwissel groot f 0.75, waarop vermeld: Complimenteerboek.

Totaal der vorige opgave van ingekomen collecten en giften f 1055.24½.

Nader ingekomen:

Van de Geref. Kerk te IJmuiden f 7.50; Wormerveer f 7.10; Numansdorp f 3; de Krim (O.) f 17.26; Ter Aar f 5.72; Veendam f 10; Anna Jacoba Polder f 26.71; Ouddorp f 6.96½; Breda f 8.95; Oosterbierum f 19; Koeuwijk-Sluiswijk f 2.60; Nieuw Buinen f 2; Poortugual f 3.67; Gouda f 2.50; Thesinge f 5.43; IJsselmonde f 12.46; Honselersdijk f 25; Gorinchem f 29.13; Scheemda f 2.50; Huizum f 13.77; Idskenhuisen f 12.14; Wageningen f 1; Molenaarsgraaf-Brandwijk f 6.90½; Zevenbergen f 4; Epe f 1; Vinkeveen f 3.26½; Midland (Terschelling) f 5; Dirksdorp f 9.50; Bleiswijk f 5.63; Minnertsma f 8.62; Bolsward f 3; Rinsumageest f 15.86; Vrouwenpolder f 2.15; Leeuwarden f 35.65; Lippenhuisen f 4.38; Uithuizermeeden f 24.37½; Schoonewoerd f 8.91½; Koudekerke (Z.) f 13.28½; Grijskerke (Z.) f 11.32½; Buiksloot f 10.41; Nieuw-Vennep f 5; Antwerpen f 1.50; Overtoom f 10; Nijemirdum f 11.40½; Leerdam f 15.48; Vijnhuizen f 10.20; Hattem f 15.60; Wommels f 14.15; Oldelbroek f 9.37½; 't Zand f 5; Driesum f 7.72; Oostwolde f 2; Bolnes f 3.67; Waddinxveen f 13.59; Harderwijk f 14.59; Stedum f 8; Nijverdal f 4; Zuidwolde (Dr.) f 4.25; Kampen f 6.37; Buitenpost f 2.50; Berkel en Rodenrijs f 12.37; Wezep f 7.86; Pernis f 22.92; Oostburg f 10.89½; Leliduiden f 3; Schildwolde f 2.50; Schettens (Fr.) f 5; Zunderdorp f 4.67; Molenaarsgraaf e. a. f 4.33; Delft f 15; Nieuw-Vennep f 4; Berkel e. a. f 17.01; Leiden f 17.63½; Utrecht f 19.32; Rouveen f 10; Haarl.meer (O.-Z.) f 20.45½; id. 2e coll. f 21.50; Stedum (2e coll.) f 6.50.

Totaal f 2003.05½.

T. PLANTENGA, Dep.-Penningmeester.

Kampen, 20 April 1914.

Bij J. H. KOK te KAMPEN verschen heden

DOGMATISCHE FRAGMENTEN

EERSTE SERIE: DE KERK

POPULAIRE VOORDRACHTEN OVER HET LEERSTUK DER KERK NAAR DE GEREFORMEERDE BELIDJENTS DOOR

Ds. J. J. KNAP

De Eerste Serie bestaat uit 12 nummers, welke maandelijks verschijnen. De prijs per Serie bedraagt f 2.50. Afzonderlijke nummers worden niet verkocht.

Voor overdrucken bij getallen zie men den omslag van elk nummer.

BOAZ-SPAARBANK

AMSTERDAM.

Hoofdkantoor: HEERENGRACHT 139.

Bijkantoor: BLOEMGRACHT 164.

Rentevergoeding 2.88 %

met winstaandeel.

Dit blad w. bijdragen, van dit bl. Advertentiën, inzendingen, vangen, kant.

Komen, dan is he gemeenlijk waarin de; volzin nee op, dat er ken voork (2 Petr. 3 gezegd wo vv. ten he is echter i lijke citee maar al t kwam; we enkelen te dat 't verl nagelezen, drie vera metterdam leerstellige Toch is i Geheel d hoofdstuk met deze het vierd geheel an ten beste van een b woorden, genomen, zinnig sel hun vert met hetg verklaart, opleveren, worden.

Gaat n even teru apostel i blijkt het dat hij i het oog Christene lijdin den te drukke bekeerde Joodsche met den wel op, den regel te laten i hetgeen leven. Ju dan één we het richt de zelfs tot In vers zin: „Ei schap lie maar vi „Gij, hu onderda de „huis zen la maar, y wezen m de eerste luyden“, gevonden slaven en dien Pe Vooral dat zij i die verze tegenove meesters En juist dat ook opzichte den me maar de Na aldu vermaan daarop zulks w derde i feit, dat de tot meer d voor d als vo vrouw i